

Nr 16

Utlåtande i anledning av väckt motion om rätten till vårdbidrag i form av invaliditetsersättning.

Andra lagutskottet har till behandling förehaft en till lagutskott hänvisad motion nr II:801 av herr *Sterne m. fl.*

I motionen kritiseras en bestämmelse som rör handikappade barn som är intagna på anstalt. Sådana barn kan, om de uppfyller förutsättningarna för vårdbidrag, erhålla bidrag under förutsättning att de vistas utom anstalten under 14 dagar i följd.

I motionen yrkas »att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära förslag till sådan ändring av bestämmelserna för rätt till vårdbidrag i form av invaliditetsersättning, att bidrag i fortsättningen utgår för den faktiska tid som barn vistas utom anstalt».

Gällande bestämmelser

Vårdbidrag i form av invaliditetsersättning tillkommer försäkrad som ej fyllt 16 år, därest han på grund av sjukdom, psykisk efterblivenhet, vanförhet eller annat lyte för avsevärd tid och i avsevärd omfattning är i behov av särskild tillsyn och vård. Försäkrad som stadgivarande vårdas på statliga, kommunala eller statsunderstödda enskilda anstalter har ej rätt till vårdbidrag för tid då de vistas på anstalten eller genom dess försorg vårdas utom anstalten. Vistas barnet minst två veckor i en följd utom anstalten utan att vårdas genom dess försorg har det emellertid rätt till vårdbidrag. Vårdbidrag för del av kalendermånad utgår för varje dag med en trettiondedel av månadsbeloppet. För barn som erhåller skolundervisning utges bidrag med hela månadsbelopp under juni, juli och augusti vid vistelse utom anstalten som börjar i juni och slutar i augusti.

Den som driver särskola eller vårdanstalt för psykiskt efterblivna har rätt att som ersättning lyfta folkpension för sådana pensionsberättigade som erhåller kostnadsfri vård eller undervisning under hel månad. Om den pensionsberättigade under ferier minst 14 dagar i en följd vistas hos anhörig skall den som lyfter pensionen till den anhörige avstå motsvarande pensionsbelopp.

Frågans behandling år 1966

Bestämmelsen om vårdbidrag till anstaltsvårdade barn vid vistelse utom

anstalt tillkom vid 1966 års riksdag. I *prop. 1966:59* föreslogs att regeln skulle utformas så att vårdbidrag skulle utgå under förutsättning att barnet under *hel* kalendermånad vistades utanför anstalt. Dessutom föreslogs den ovannämnda specialregeln för sommarferier. Riksdagen förordade en begränsning av kravet på vistelse utanför anstalt till att omfatta en sammanhängande period om fjorton dagar. I utlåtandet *1966:41* uttalade *andra lagutskottet* i frågan.

Utskottet ansluter sig till den i propositionen föreslagna ordningen att Kungl. Maj:ts bemyndigas att i en särskild förordning utfärda föreskrifter för de fall vårdbidrag skall utgå för anstaltsvårdade barn. Vad beträffar utformningen av dessa regler kan emellertid utskottet inte helt ansluta sig till propositionens förslag. Detta kan sägas utgöra en tillfredsställande lösning för barn i särskolor, men innebär mycket begränsade möjligheter till vårdbidrag för barn som vistas på vårdhem. Då dessa barn ofta är mycket krävande ur vårdsynpunkt, är skälen särskilt starka för att vårdbidrag för dessa fall skall kunna utgå vid vistelse i hemmet. Som framgår av medicinalstyrelsens remissyttrande torde vårdhemsbarnen i regel inte vistas i sina föräldrahem så långa perioder i ett sträck som en månad. Utskottet ansluter sig med hänvisning till det anförda till motionärernas förslag, att reglerna bör utformas så att en vårdtid i hemmet om minst fjorton dagar i en följd berättigar till vårdbidrag. Vad utskottet i denna fråga anfört bör bringas till Kungl. Maj:ts kännedom.

Utskottet

Vårdbidrag utgår till barn under 16 år som på grund av sjukdom, psykisk efterblivenhet, vanförhet eller annat lyte för avsevärd tid och i avsevärd omfattning är i behov av särskild tillsyn och vård. Bidraget, som utgör 60 % av basbeloppet, utgår inte till barn, som stadigvarande vårdas på statliga, kommunala eller statsunderstödda anstalter. Vistas barn utom anstalt under minst två veckor i följd utan att vårdas genom anstaltens försorg skall vårdbidrag dock utgå för motsvarande antal dagar. För barn som erhåller skolundervisning utges vårdbidrag med helt månadsbelopp för juni, juli och augusti om vistelsen utom anstalten börjar i juni och slutar i augusti.

I motionen anføres att föräldrar ofta inte orkar med att ta hand om handikappade barn 14 dagar i ett sträck och att förvärvsarbete också kan lägga hinder i vägen för detta. Motionärerna anser det oriktigt att föräldrar i sådana fall inte skall kunna få ersättning för de merkostnader som uppkommer i samband med vården. De vill därför att vårdbidrag skall utgå för den faktiska tid ett barn vistas utom anstalt.

Vårdbidrag till anstaltsvårdade barn för tid de vistas utom anstalt infördes i föl. Vid reglernas tillkomst övervägdes ingående hur långvarig vistelsen utom anstalt borde vara för att grunda rätt till ersättning. Kungl.

Maj:t hade föreslagit en minimitid av en kalendermånad. Riksdagen fann emellertid att en sådan regel var alltför rigorös och ansåg för sin del att tiden borde bestämmas till 14 dagar. Kungl. Maj:t har utfärdat en bestämmelse i enlighet med riksdagens mening. Utskottet anser att denna regel är väl avvägd. Bestämmelsen måste nämligen ses bl. a. mot bakgrunden av att alltför små ersättningsbelopp från den allmänna försäkringen bör undvikas av administrativa skäl. Utskottet kan alltså inte biträda motionen.

Med hänvisning till det anförda får utskottet hemställa,

att förevarande motion, II:801, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 7 mars 1967

På andra lagutskottets vägnar:

AXEL STRAND

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herr Strand*, fru Carlqvist, herr Lars Larsson, fru Hamrin-Thorell, fru Nilsson*, herrar Eric Carlsson*, Edström och Blomquist;

från andra kammaren: herrar Anderson i Sundsvall, Odhe, fröken Wetterström, fröken Sandell, herrar Johansson i Södertälje, Wiklund i Stockholm, fru Skantz och herr Larsson i Öskeviksby.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.